EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 11.9.2019
COM(2019) 410 final

2019/0191 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Maailman kauppajärjestön yleisneuvostossa unionin puolesta esitettävästä kannasta WTO:n poikkeusluvan voimassaolon jatkamista koskevan sellaisen päätöksen hyväksymiseen, jonka nojalla kehitysmaajäsenet voivat myöntää tullietuuskohtelun vähiten kehittyneiden maiden tuotteille

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä, jolla vahvistetaan Maailman kauppajärjestön (WTO) yleisneuvostossa unionin puolesta esitettävä kanta WTO:n poikkeusluvan voimassaolon jatkamista koskevan sellaisen päätöksen suunniteltuun hyväksymiseen, jonka nojalla kehitysmaajäsenet voivat myöntää tullietuuskohtelun vähiten kehittyneille maille.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Marrakeshin sopimus Maailman kauppajärjestön perustamisesta

Marrakeshin sopimus Maailman kauppajärjestön perustamisesta (WTO-sopimus) tuli voimaan 1. tammikuuta 1995.

Euroopan unioni on sopimuksen osapuoli.

2.2. Maailman kauppajärjestön ministerikokous ja yleisneuvosto

WTO-sopimuksen IV artiklan 1 kohdan mukaan ministerikokouksella on valta tehdä päätöksiä kaikista monenkeskisten kauppasopimusten alaisista asioista.

WTO-sopimuksen IV artiklan 2 kohdan mukaan ministerikokouksen istuntojen välisenä aikana yleisneuvosto huolehtii sen tehtävistä.

WTO-sopimuksen IX artiklan 1 kohdan mukaan päätökset tehdään WTO:ssa yleensä konsensuksella.

2.3. WTO:n yleisneuvoston suunniteltu säädös

WTO-sopimuksen IX artiklan 3 kohdan mukaan jäsenelle voidaan poikkeuksellisissa olosuhteissa myöntää poikkeuslupa velvoitteesta.

Chilen, Intian, Kiinan, Thaimaan ja Turkin (tukijat) pyynnöstä WTO:n yleisneuvoston on määrä tehdä päätös jatkaa nykyisen WTO:n poikkeusluvan voimassaoloa, jotta kehitysmaajäsenet voivat myöntää vähiten kehittyneille maille tullietuuskohtelun WTO-sopimuksen IX artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti, jäljempänä ”suunniteltu säädös”.

Nykyisen poikkeusluvan voimassaolo on päättynyt 30. kesäkuuta 2019. Tämän vuoksi suunnitellun säädöksen tarkoituksena on jatkaa poikkeusluvan voimassaoloa 1. heinäkuuta 2019 ja 30. kesäkuuta 2029 väliseksi ajaksi.

Suunnitellusta säädöksestä tulee WTO:n jäseniä sitova WTO-sopimuksen IX artiklan 3 kohdan ja II artiklan 2 kohdan mukaisesti, joista viimeksi mainitussa määrätään seuraavaa: ”Liitteisiin 1, 2 ja 3 sisältyvät sopimukset ja niihin liittyvät oikeudelliset asiakirjat ... ovat erottamaton osa tätä sopimusta ja sitovat kaikkia jäseniä.”

3. UNIONIN PUOLESTA ESITETTÄVÄ KANTA

Tukijat ovat pyytäneet GATT 1994 -sopimuksen I artiklan 1 kohdan mukaisen, nykyisen velvoitteita koskevan WTO:n poikkeusluvan voimassaolon jatkamista, jotta kehitysmaajäsenet voisivat myöntää tullietuuskohtelun Yhdistyneiden kansakuntien nimeämien vähiten kehittyneiden maiden tuotteille, ilman että kehitysmaajäseniä vaaditaan soveltamaan samoja tulleja minkään muun jäsenen vastaaviin tuotteisiin 1. heinäkuuta 2019 ja 30. kesäkuuta 2029 välisenä aikana.

Tukijat ovat toimittaneet pyynnön WTO-sopimuksen IX artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti. Ne perustelevat pyyntöä vähiten kehittyneiden maiden erityisen haavoittuvalla asemalla ja näiden maiden maailmantaloudessa kohtaamilla erityisillä rakenteellisilla vaikeuksilla sekä sillä, että on tärkeää parantaa näiden maiden tehokasta osallistumista monenväliseen kauppajärjestelmään myöntämällä niille merkityksellinen markkinoille pääsy niiden tuotannon ja vientipohjan monipuolistamiseksi.

Vähiten kehittyneiden maiden tullietuuskohtelua koskevan poikkeusluvan voimassaoloa jatketaan nyt toista kertaa. Poikkeuslupa myönnettiin alun perin 15. kesäkuuta 1999 päättymään 30. kesäkuuta 2009[1], ja sen voimassaoloa jatkettiin 27. toukokuuta 2009 päättymään 30. kesäkuuta 2019[2].

Poikkeusluvan voimassaolon jatkaminen ei vaikuttaisi kielteisesti unionin talouteen eikä kauppasuhteisiin tämän poikkeusluvan edunsaajamaiden kanssa. Unioni myöntää vähiten kehittyneille maille täysin tullittoman ja kiintiöttömän pääsyn ”Kaikki paitsi aseet” -aloitteen mukaisesti ja tukee muiden WTO:n jäsenten, myös kehitysmaiden, pyrkimyksiä myöntää tullietuuskohtelu myös vähiten kehittyneille maille. Lisäksi unioni katsoo, että tarvitaan oikeudellinen väline, jotta kehitysmaat voivat myöntää tällaisia etuuksia, koska WTO:n oikeuttamislauseke tarjoaa tämän mahdollisuuden ainoastaan teollisuusmaajäsenille. Sen vuoksi yleisneuvostossa esitettävänä unionin kantana olisi oltava poikkeusluvan voimassaolon jatkamisen puoltaminen.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita”.

Ilmaisu ”säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia”, kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka ”voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa”[3].

4.1.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

WTO:n yleisneuvosto on sopimuksella eli WTO-sopimuksella perustettu elin.

Säädös, joka yleisneuvoston on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla WTO-sopimuksen II artiklan 2 kohdan ja IX artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

---

1 WT/L/304.

2 WT/L/759.

3 Unionin tuomioistuimen tuomio, 7. lokakuuta 2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta esitettävä kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavalla päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta, eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät yhteiseen kauppapolitiikkaan.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 207 artiklan 4 kohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana olisi oltava SEUT-sopimuksen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska WTO:n yleisneuvoston säädöksellä pannaan täytäntöön WTO-sopimuksen poikkeuslupia koskevat määräykset, se on aiheellista julkaista Euroopan unionin virallisessa lehdessä sen jälkeen, kun se on annettu.

2019/0191 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Maailman kauppajärjestön yleisneuvostossa unionin puolesta esitettävästä kannasta WTO:n poikkeusluvan voimassaolon jatkamista koskevan sellaisen päätöksen hyväksymiseen, jonka nojalla kehitysmaajäsenet voivat myöntää tullietuuskohtelun vähiten kehittyneiden maiden tuotteille

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Marrakeshin sopimus Maailman kauppajärjestön perustamisesta, jäljempänä ’WTO-sopimus’, tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

(2) WTO-sopimuksen II artiklan 2 kohdan mukaan ”liitteisiin 1, 2 ja 3 sisältyvät sopimukset ja niihin liittyvät oikeudelliset asiakirjat (myöhemmin ”monenkeskiset sopimukset”) ovat erottamaton osa tätä sopimusta ja sitovat kaikkia jäseniä.”

(3) WTO-sopimuksen IX artiklan 3 kohdan mukaan ministerikokous voi poikkeuksellisissa olosuhteissa päättää poikkeusluvan myöntämisestä jäsenelle WTO-sopimuksessa tai jossakin monenkeskisessä kauppasopimuksessa olevasta velvoitteesta.

(4) WTO-sopimuksen IX artiklan 3 ja 4 kohdassa vahvistetaan menettelyt WTO-sopimuksen liitteissä 1A, 1B tai 1C sekä niiden liitteissä olevia monenkeskisiä kauppasopimuksia koskevien poikkeuslupien myöntämiselle.

(5) WTO-sopimuksen IV artiklan 1 kohdan mukaan ministerikokouksella on valta tehdä päätöksiä kaikista monenkeskisten kauppasopimusten alaisista asioista.

(6) WTO-sopimuksen IV artiklan 2 kohdan mukaan Maailman kauppajärjestön, jäljempänä ’WTO’, ministerikokouksen istuntojen välisenä aikana WTO:n yleisneuvosto huolehtii sen tehtävistä. WTO-sopimuksen IX artiklan 1 kohdan mukaan päätökset tehdään WTO:ssa yleensä konsensuksella.

(7) WTO:n jäsenet myönsivät 15 päivänä kesäkuuta 1999 GATT 1994 -sopimuksen I artiklan 1 kohdan mukaisen velvoitteita koskevan WTO:n poikkeusluvan siinä laajuudessa kuin on tarpeen, jotta kehitysmaajäsenet voivat myöntää tullietuuskohtelun Yhdistyneiden kansakuntien nimeämien vähiten kehittyneiden maiden tuotteille, ilman että kehitysmaajäseniä vaaditaan soveltamaan samoja tulleja minkään muun jäsenen vastaaviin tuotteisiin 30 päivään kesäkuuta 2009 saakka. WTO:n jäsenet jatkoivat 27 päivänä toukokuuta 2009 poikkeusluvan voimassaoloa 1 päivän heinäkuuta 2009 ja 30 päivän kesäkuuta 2019 väliseksi ajaksi.

(8) WTO-sopimuksen IX artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti Chile, Intia, Kiina, Thaimaa ja Turkki, jäljempänä ’tukijat’, ovat pyytäneet yleisneuvostoa tekemään päätöksen jatkaa

nykyisen WTO:n poikkeusluvan voimassaoloa, jotta kehitysmaajäsenet voivat myöntää tullietuuskohtelun vähiten kehittyneiden maiden tuotteille 1 päivän heinäkuuta 2019 ja 30 päivän kesäkuuta 2029 välisenä aikana.

(9) Tukijat perustelevat pyyntöä vähiten kehittyneiden maiden erityisen haavoittuvalla asemalla ja näiden maiden maailmantaloudessa kohtaamilla erityisillä rakenteellisilla vaikeuksilla sekä sillä, että on tärkeää parantaa näiden maiden tehokasta osallistumista monenväliseen kauppajärjestelmään myöntämällä niille merkityksellinen markkinoille pääsy niiden tuotannon ja vientipohjan monipuolistamiseksi.

(10) Poikkeusluvan voimassaolon jatkaminen ei vaikuttaisi kielteisesti unionin talouteen eikä unionin kauppasuhteisiin tämän poikkeusluvan edunsaajamaiden kanssa. Lisäksi unioni myöntää vähiten kehittyneille maille tullittoman ja kiintiöttömän pääsyn markkinoille ”Kaikki paitsi aseet” -järjestelyn mukaisesti ja tukee muita WTO:n jäseniä, jotka myös myöntävät kauppaetuuksia vähiten kehittyneille maille.

(11) On aiheellista vahvistaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan mukaisesti kanta, jonka Euroopan komissio esittää WTO:n yleisneuvostossa unionin puolesta ja jossa puolletaan tukijoiden pyyntöä poikkeusluvan voimassaolon jatkamisesta, koska poikkeusluvan voimassaolon jatkaminen sitoo WTO:n jäseniä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kanta, jonka Euroopan komissio esittää Maailman kauppajärjestön yleisneuvostossa unionin puolesta, on puoltaa WTO:n poikkeusluvan voimassaolon jatkamista, jotta kehitysmaajäsenet voivat myöntää 1 päivän heinäkuuta 2019 ja 30 päivän kesäkuuta 2029 välisenä aikana tullietuuskohtelun vähiten kehittyneiden maiden alkuperätuotteille.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja